

Investigating the Relationship between Ambivalence in Emotion Expression and Behavioral Inhibition with Anxiety Severity in Oldery with Anxiety Disorders

Manasadat Hashemi Khabisi¹, Farshid Khosropoor^{2*}, Saeideh Khojasteh Chatroudi³

1. Department of Psychology, Zarand Branch, Islamic Azad University, Zarand, Iran.

2. Department of Psychology, Zarand Branch, Islamic Azad University, Zarand, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Payam Noor University, Tehran, Iran.

Corresponding author: Farshid Khosropoor, Department of Psychology, Zarand Branch, Islamic Azad University, Zarand, Iran.

Email: khosropoor@iau.ac.ir

Received: 2026/06/17

Accepted: 2026/07/1

Abstract

Introduction: Epidemiological studies show that anxiety disorders are the most common mental disorders with a prevalence of 16-29% and have high treatment costs in older people. The purpose of this study was to investigate the relationship between ambivalence in expressing emotion and behavioral inhibition with anxiety severity in older with anxiety disorders.

Methods: The design of the research was descriptive and correlational. The statistical population included all older (20 to 55 years old) suffering from generalized anxiety disorder, social anxiety disorder, and panic disorder who referred to 8 psychiatric and psychological centers in Kerman city in a period of 3 months in the spring of 2024. 217 older people were selected as a sample by simple random sampling method. Beck's anxiety questionnaire (1990), ambivalence in emotion expression by King and Imos (1990) and Carver-White's behavioral inhibition (1994) were applied to them. Data analysis was done with descriptive tests (mean and standard deviation) and regression using SPSS version 23 software. P value less than 0.05 was considered significant.

Results: The results showed that there was a significant relationship between ambivalence in emotional expression and behavioral inhibition with the severity of anxiety in older with anxiety disorders.

Conclusions: It is recommended to counselors and psychologists to identify factors affecting the severity of anxiety such as ambivalence in expressing emotions and behavioral inhibition to reduce the problems of older with anxiety disorders.

Keywords: Anxiety disorders, Behavioral inhibition, Ambivalence in emotional expression, Anxiety intensity, Oldery.

بررسی رابطه بین دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری با شدت اضطراب در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی

منالسادات هاشمی خبیسی^۱، فرشید خسروپور^۲، سعیده خجسته چترودی^۳

۱. گروه روانشناسی، واحد زرنند، دانشگاه آزاد اسلامی، زرنند، ایران.

۲. گروه روانشناسی، واحد زرنند، دانشگاه آزاد اسلامی، زرنند، ایران.

۳. استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: فرشید خسروپور، گروه روانشناسی، واحد زرنند، دانشگاه آزاد اسلامی، زرنند، ایران.
ایمیل: khosropoor@iau.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۴/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۵/۳/۲۷

چکیده

مقدمه: مطالعات همه گیرشناسی نشان می دهد اختلالات اضطرابی شایعترین اختلالات روانی با شیوع ۱۶ تا ۲۹ درصد در سالمندان هستند و هزینه های درمانی زیادی دارند. هدف از مطالعه حاضر بررسی ارتباط بین دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری با شدت اضطراب در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی بود.

روش کار: طرح پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمامی سالمندان مبتلا به اختلال های اضطراب فراگیر، اختلال اضطراب اجتماعی، اختلال پانیک مراجعه کننده به ۸ مرکز روانپزشکی و روانشناختی شهر کرمان در بازه زمانی ۳ ماه بهار سال ۱۴۰۳ بود. ۲۱۷ نفر به روش نمونه گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند. پرسشنامه اضطراب بک (۱۹۹۰)، دوسوگرایی در ابراز هیجان کینگ و ایموز (۱۹۹۰) و بازداری رفتاری کارور- وایت (۱۹۹۴) در مورد آن ها اجرا شد. بود. تجزیه و تحلیل داده ها با آزمون های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و رگرسیون و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ انجام شد. میزان P کمتر از ۰/۰۵ معنی داری در نظر گرفته شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که بین دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری با شدت اضطراب در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی ارتباط معنی داری وجود داشت ($P < ۰/۰۱$). دوسوگرایی در ابراز هیجان با مقدار ضریب رگرسیونی $B = ۰/۵۲$ و $p = ۰/۰۲۴$ و بازداری رفتاری با مقدار $B = -۰/۵۷$ و $p < ۰/۰۰۱$ توانستند شدت اضطراب افراد دارای اختلالات اضطرابی را پیش بینی کنند.

نتیجه گیری: شناسایی عوامل موثر بر شدت اضطراب مانند دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری به مشاوران و روانشناسان جهت کاهش مشکلات سالمندان دارای اختلالات اضطرابی توصیه می شود.

کلیدواژه ها: اختلالات اضطرابی، بازداری رفتاری، دوسوگرایی در ابراز هیجان، شدت اضطراب، سالمندان.

مقدمه

دوره سالمندی به مرحله ای از چرخه زندگی اطلاق می شود که معمولاً از سن ۶۵ سالگی آغاز شده و با تغییرات تدریجی فیزیولوژیک، روان شناختی و اجتماعی همراه است. این دوران که اغلب به عنوان «عصر طلایی» شناخته می شود،

فرصتی برای انتقال تجربیات و بهره مندی از خرد انباشته است؛ با این حال، فرد در این مقطع با چالش هایی نظیر بازنشستگی، کاهش توانایی های جسمانی و تغییر در شبکه های حمایتی اجتماعی مواجه می گردد که نیاز به انطباق پذیری بالایی دارد (۱). از آن جا که دوران سالمندی

کینگ و آموز (۹) نشان دادند که دوسوگرایی در ابراز هیجان بهترین نشانه ابرازگری پایین و تعارض بالاست. تجربه تعارض، علاوه بر پیامدهای زیست شناختی و روانشناختی پیامدهای میان فردی قابل ملاحظه ای نیز دارد که البته تمامی این پیامدها با یکدیگر ارتباط متقابل دارند. ملیک، شارپ و آلفانو (۱۰) نشان دادند که افسردگی با حساسیت سیستم فعالساز رفتاری پایین و سیستم بازداری رفتاری بالا همراه است. جکسون (۱۱) در مطالعه خود نشان داد که حساسیت سیستم بازداری رفتاری می تواند واکنش عاطفی به دیگر محرک های تنش زا مانند آسیب شناسی روانی در سطح جسمانی به خصوص افسردگی و اضطراب را تبیین کند.

با توجه به ادبیات پژوهش و مطالعات انجام شده در این زمینه، می توان چنین جمع بندی کرد که دوسوگرایی در ابراز هیجانی و بازداری رفتاری از جمله مؤلفه های روانشناختی هستند که نقش مهمی در اختلالات اضطرابی دارند. که علی رغم پژوهش های متعدد بر روی اختلالات اضطرابی اما تاکنون پژوهشی به ارتباط دوسوگرایی در ابراز هیجانی و بازداری رفتاری با شدت اضطراب نپرداخته است. لذا این پژوهش به دنبال آن است که این خلأ موجود در پژوهش های گذشته را پر کند. از طرفی نتایج این تحقیق باعث شناخت بهتر عوامل مؤثر بر اختلال اضطراب و یافتن راه کارهایی جهت ارتقاء سلامت روان و کیفیت زندگی افراد می گردد. بنابراین، هدف این پژوهش بررسی رابطه بین دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری با شدت اضطراب در اختلالات اضطرابی بود.

روش کار

با توجه به اهداف این پژوهش، روش این مطالعه از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه سالمندان (۶۵ تا ۷۵ سال) مبتلا به اختلال های اضطراب فراگیر، اختلال اضطراب اجتماعی، اختلال پانیک مراجعه کننده به ۸ مرکز روانپزشکی و روانشناختی شهر کرمان در بازه زمانی ۳ ماه بهار سال ۱۴۰۲ می باشند که به طور تقریبی ۱۵۰۰ نفر بودند. نمونه پژوهش براساس جدول مورگان تعداد ۲۱۷ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. معیار ورود به نمونه پژوهش عبارت بودند از (۱) سالمند بودن با محدوده سنی ۶۵ تا ۷۵ سال، (۲) گذشت حداقل ۳ ماه از تشخیص بیماری، (۳)

با استرسورهای متعددی نظیر از دست دادن عزیزان، تنهایی، ابتلا به بیماری های مزمن و نگرانی درباره آینده و مرگ همراه است، بسیاری از افراد در این دوره دچار اختلالات اضطرابی می شوند که این اضطراب ها کیفیت زندگی فرد را به شدت تحت تأثیر قرار می دهند که این اختلالات شایعترین اختلالات روانی با شیوع ۱۶ تا ۲۹ درصد هستند (۲).

یکی از متغیرهای قابل بررسی در سالمندان، دوسوگرایی در ابراز هیجان دانسته اند (۲). دوسوگرایی در ابراز هیجان به معنای تردید داشتن نسبت به ابراز هیجان تعریف می شود؛ در دوسوگرایی، فرد همزمان هم تمایل به ابراز هیجان و هم تمایل به بازداری آن را تجربه می کند (۳). در دوران سالمندی، دوسوگرایی در ابراز هیجان اغلب ناشی از تقابل نیاز ذاتی به دریافت حمایت عاطفی و ترس از سربار بودن برای دیگران است. این تضاد باعث می شود سالمندان برای حفظ استقلال و پرهیز از ترحم، هیجانات خود را سرکوب کنند که در نهایت منجر به بروز اضطراب، احساس تنهایی مزمن و کاهش کیفیت سلامت روان آن ها می گردد (۴).

یکی دیگر از متغیرهای قابل بررسی در سالمندان، بازداری رفتاری است (۵). بازداری رفتاری در سالمندان یعنی تمایل فرد به احتیاط، دوری از موقعیت های جدید یا ناآشنا، و واکنش محتاطانه/کندتر در برابر محرک ها یا تغییرات. سیستم بازداری رفتاری نسبت به تنبیه، عدم پاداش و ناامیدی حساس است و فعال شدن آن به پاسخ های اجتنابی، اضطراب، نگرانی و نشخوار فکری در مورد خطر احتمالی مرتبط است. سیستم بازداری رفتاری سیستم انگیزشی توقف است. این سیستم شامل آن نواحی از مغز است که حساسیت فرد را نسبت به تنبیه تحت تأثیر قرار می دهد و باعث می شود فرد نسبت به تنبیه بالقوه حساس باشد و از آن اجتناب نماید. بازداری رفتاری بالا اضطراب و افسردگی را به همراه خواهد داشت (۶). در دوره سالمندی، این ویژگی ممکن است به دلیل کاهش انعطاف پذیری روانی، تجربه های قبلی، نگرانی از خطر، یا افت اطمینان به توانایی ها پررنگ تر شود. بازداری رفتاری می تواند هم نشانه و هم عامل تشدیدکننده اضطراب باشد؛ یعنی فرد بازدارتر معمولاً بیشتر از موقعیت های جدید می ترسد و در نتیجه اضطرابش افزایش می یابد (۷).

پژوهش علوی و همکاران (۸) از رابطه ی بین دوسوگرایی در ابراز هیجان با طیفی از آسیب های روانی و از جمله وسواس حکایت دارد.

عدم استفاده از مواد مخدر، ۴) عدم ابتلای همزمان به بیماری مزمن دیگر. این معیارها از طریق پرونده بیمار و خود گزارشی او مورد بررسی قرار گرفت. برای جمع آوری داده های پژوهش از پرسشنامه استفاده شد.

ابزارهای پژوهش عبارت بود از :

پرسشنامه سنجش اضطراب بک : پرسشنامه ی سنجش اضطراب بک برای سنجش میزان اضطراب طراحی شده است و شامل ۲۱ عبارت است که در برابر هر عبارت، چهار گزینه جهت پاسخ وجود دارد. هر عبارت بازتاب یکی از علایم اضطراب است که معمولاً افرادی که از نظر بالینی مضطرب هستند یا کسانی که در وضعیت اضطراب انگیز قرار می گیرند، تجربه می کنند. آزمودنی ها میزان رنجش خود از علایم اضطراب را در هفته ی گذشته در ستون مقابل آن علامت می زنند. شیوه ی امتیاز دهی به صورت، اصلاً امتیاز صفر، خفیف امتیاز یک، متوسط دو و شدید امتیاز سه را می گیرد. بنابراین، دامنه ی نمرات اضطراب از صفر تا ۶۳ خواهد بود. در صورتی که نمره ی بدست آمده در دامنه صفر تا ۷ باشد فرد مورد بررسی هیچ اضطرابی ندارد اگر بین ۸-۱۵ باشد، اضطراب خفیف، اگر بین ۱۶-۲۵ باشد متوسط و اگر بین ۲۶-۶۳ باشد، نشان دهنده ی اضطراب شدید است. در نسخه اصلی پرسشنامه میزان ضریب پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲، پایایی آن با روش بازآزمایی به فاصله یک هفته ۰/۷۵ به دست آمد. و همبستگی سوالات آن از ۰/۳ تا ۰/۷۶ متغیر است (۱۲). در پژوهش آجورلو و همکاران (۱۳)، میزان ضریب پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ گزارش شد و روایی محتوایی و صورتی آن نیز مورد تایید قرار گرفت.

پرسشنامه دوسوگرایی در ابراز هیجان : این پرسشنامه توسط کینگ و ایمونز در سال ۱۹۹۰ ساخته شده و دارای دو عامل دوسوگرایی در ابراز هیجان های مثبت و دوسوگرایی در ابراز هیجان های منفی است. پرسشنامه دوسوگرایی در ابراز هیجان در نسخه اصلی خود شامل ۲۸ سؤال است که در نسخه ایرانی آن تعداد سؤالات به ۳۳ سؤال تقلیل پیدا کرده است. نمره گذاری این پرسشنامه به صورت درجه ای است که از هرگز تا همیشه به ترتیب طیف لیکرت ۵ درجه ای است که از هرگز تا همیشه به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره گذاری می شود. سوالات ۱، ۴، ۶، ۹، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۱۸، ۲۰، ۲۲ دوسوگرایی در هیجان های مثبت و سوالات ۲، ۳، ۵، ۷، ۸، ۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۲۱، ۲۳ دوسوگرایی در هیجان های

منفی را نشان می دهند. این مقیاس فاقد نمره ی معکوس است. بالاترین نمره های که فرد در این پرسشنامه میتواند اخذ نماید ۱۱۵ و پایین ترین نمره ۲۳ میباشد. کینگ و ایمونز (۱۴) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ را برای کل پرسشنامه محاسبه کردند. در ایران نیز علوی و همکاران (۸) روایی این پرسشنامه را مورد بررسی قرار دادند. روایی این ابزار در پژوهش آن ها، مورد تأیید قرار گرفت و نتایج نشان داد که پایایی به روش آلفای کرونباخ نیز بین ۰/۷۷ تا ۰/۸۶ است. پرسشنامه بازداري رفتاری: این پرسشنامه توسط کارور-وایت در سال ۱۹۹۴ تهیه شده است و حاوی ۲۳ آیتم با نمره گذاری لیکرت است که ۳ آیتم آن خنثی بوده و ۷ آیتم آن سیستم انگیزشی فعال سازی رفتاری و ۱۳ آیتم باقی مانده سیستم انگیزشی بازدارنده، شامل مقیاس فرعی پاسخ به پاداش، سائق و جستجوی شادی می باشد. در نسخه اصلی پرسشنامه ثبات درونی برای مقیاس بازداري رفتاری ۰/۷۳ و برای مقیاس های فعال سازی رفتاری به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۶۶ گزارش شده است. و روایی محتوایی و صورتی این مقیاس را مطلوب گزارش کردند (۱۵). پایایی و روایی این مقیاس را علیزاده و همکاران (۱۶) در ۱۸۳ نفر از دانشجویان دانشگاه تبریز به دست آورد. براساس نتایج بدست آمده، ضریب آلفا برای مقیاس بازداري رفتاری ۰/۶۶، ۰/۶۴، ۰/۷۰، ۰/۶۱ بدست آمد. روایی مقیاس بازداري رفتاری در سطح ۰/۱ برای پرسشنامه افسردگی بک ۳۸ و برای مقیاس نوروtizم پرسشنامه آیزنک-فرم کوتاه تجدید نظر شده ۰/۲۷، برای مقیاس صفت اضطرابی پرسشنامه اضطراب ۰/۴۳ می باشد.

تجزیه و تحلیل داده ها با آزمون های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و رگرسیون و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ انجام شد. میزان P کمتر از ۰/۰۵ معنی داری در نظر گرفته شد.

یافته ها

در این پژوهش ۲۱۷ نفر از سالمندان مبتلا به اختلال اضطراب شهر کرمان شرکت کردند. تحلیل داده ها به منظور بررسی پیش بینی بهزیستی تحصیلی بر اساس استرس تحصیلی و ویژگی های شخصیت صورت گرفت. بدین منظور از روش های آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد. برای بررسی نرمال بودن متغیرها از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده شد که نتایج نشان

دهنده نرمال بودن متغیرها بود. نتایج ویژگی های جمعیت شناختی سالمندان مبتلا به اختلال اضطراب در جدول ۱

جدول ۱. ویژگی های جمعیت شناختی سالمندان مبتلا به اختلال اضطراب

متغیر	محدوده	فراوانی	درصد فراوانی
وضعیت تاهل	مجرد (بیوه-مطلقه)	۹۷	۰/۴۵
	متاهل	۱۲۰	۰/۵۵
سن	۶۵ تا ۷۰ سال	۹۸	۰/۴۶
	۷۰ تا ۷۵ سال	۱۱۹	۰/۵۴
	۴۱ تا ۵۰	۶۲	۰/۲۸
	دیپلم	۱۳۱	۰/۶۰
تحصیلات	فوق دیپلم	۱۵	۰/۰۷
	لیسانس	۳۴	۰/۱۷
	بالتر از لیسانس	۳۷	۰/۱۶
	آزاد	۳۴	۰/۱۶
اشتغال	بازنشسته	۶۱	۰/۲۸
	بیکار	۱۲۲	۰/۵۶

جدول ۲. شاخص های میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش گزارش شده اند.

جدول ۲. شاخص های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار
دوسوگرایی در ابراز هیجان	۸۲/۶۱	۱۴/۷۵
بازداری رفتاری	۶۱/۷۶	۸/۵۴
شدت اضطراب	۴۳/۲۵	۶/۶۲

نتایج جدول ۲ نشان داد میانگین شدت اضطراب در سالمندان دارای اختلال اضطراب بالا (۴۳/۲۵)، میانگین بازداری رفتاری بالا (۶۱/۷۶) و میانگین دوسوگرایی در ابراز هیجان نیز بالا (۸۲/۶۱) می باشد. در ادامه در جدول ۳ ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرها نشان داده شد.

جدول ۳. ضرایب همبستگی پیرسون بین دوسوگرایی در ابراز هیجان، بازداری رفتاری و شدت اضطراب

متغیر	دوسوگرایی در ابراز هیجان	بازداری رفتاری	شدت اضطراب
۱- دوسوگرایی در ابراز هیجان	۱		
۲- بازداری رفتاری	۰/۳۴*	۱	
۳- شدت اضطراب	۰/۶۳**	-۰/۵۲**	۱

*در سطح ۰/۰۵ معنی دار است. ** در سطح ۰/۰۱ معنی دار است.

در جدول ۳ ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرها آورده شده است؛ همان طور که مشاهده می شود بین دوسوگرایی در ابراز هیجان و شدت اضطراب رابطه مثبت و معنادار (۰/۶۳، $p < ۰/۰۱$) و بین بازداری رفتاری و شدت اضطراب رابطه مثبت و معنادار (۰/۵۲، $p < ۰/۰۱$) وجود داشت. در جدول ۴، ضرایب رگرسیون پیش بینی شدت اضطراب بر اساس دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری سالمندان دارای اختلالات اضطرابی گزارش شده است.

جدول ۴: نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیری برای پیش‌بینی شدت اضطراب بر اساس دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری

P	T	ضریب استاندارد نشده		ضریب استاندارد شده		متغیرهای پیش‌بین
		Beta	خطای معیار	ضریب B		
<۰/۰۰۱	۱۱/۰۲	-	۵/۵۳۹	۶۱/۰۴۱		ثابت
<۰/۰۲۴	-۱/۹۸	-۰/۲۴۷	۰/۰۹۵	۰/۵۲۱		دوسوگرایی در ابراز هیجان
<۰/۰۰۱	-۵/۳۶	-۰/۳۷۴	۰/۰۷۲	-۰/۵۷۲		بازداری رفتاری

طبق اطلاعات جدول ۴، دوسوگرایی در ابراز هیجان با مقدار ضریب رگرسیونی $B = -0/52$ و $p = 0/024$ و بازداری رفتاری با مقدار $B = -0/57$ و $p < 0/001$ توانستند شدت اضطراب سالمندان دارای اختلالات اضطرابی را پیش‌بینی کنند.

بحث

مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط بین دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری با شدت اضطراب در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی انجام شد. نتایج این پژوهش نشان داد که بین دوسوگرایی در ابراز هیجان با شدت اضطراب در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی رابطه معنی داری وجود دارد. این یافته با نتایج مطالعات علوی و همکاران (۸) و کینگ و آموز (۹) همسو بود.

در تبیین این نتیجه می‌توان گفت در دوران سالمندی، سرکوب یا تعارض در بیان هیجانات، مستقیماً با تشدید علائم اضطرابی مرتبط است. با افزایش سن و کاهش ظرفیت‌های انطباقی، ناتوانی در مدیریت هیجانات ابراز نشده، بار شناختی سنگینی ایجاد کرده و منبع اصلی استرس در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی محسوب می‌شود. در واقع، این دوسوگرایی مانع از تخلیه سالم هیجانی شده و با تداوم تنش‌های درونی، اضطراب را در این دوره حساس به شکلی مزمن بازتولید می‌کند. بنابراین، بررسی این پیوند نشان می‌دهد که چگونه سرکوب هیجانی، به‌عنوان یک عامل خطر، کیفیت زندگی روان‌شناختی سالمندان را در مواجهه با اختلالات اضطرابی تضعیف می‌سازد (۹). در حالت معمول انتظار می‌رود که ابرازگری هیجانی، به صورت نمایش بیرونی هیجان بدون توجه به ارزش (مثبت یا منفی بودن آن) یا روش (چهره‌ای، کلامی و حالت بدنی) انجام شود. اما از آن جا که در افراد دارای اختلالات اضطرابی، بازداری در ابراز هیجان وجود دارد شاهد ناکارآمدی در فرآیندهای مربوط به ابرازگری هیجانی از جمله داشتن مشکل در ابراز هیجان منفی هستیم. به طوری که آن‌ها

نمی‌توانند هیجان‌های منفی را به مقداری که متناسب با موقعیت است نشان دهند. به‌علاوه فعال شدن برخی افکار و ایده‌های انعطاف‌ناپذیر، افراطی و مقاوم در این سالمندان باعث نشخوار یا تکرار مسایل در ذهن می‌شوند و به دنبال آن نشانه‌های افسردگی و سپس تغییر در نگرش و تفکر فرد پدید می‌آید. همچنین افرادی که در ابراز هیجان دوسوگرایی دارند وقتی تحت تأثیر در شرایط بلا تکلیفی و مبهم قرار می‌گیرند، دچار تنش و اضطراب میشوند؛ زیرا شرایط مبهم و بلا تکلیفی یک خطر بالقوه محسوب میشود که افکار منفی و در پی آن اضطراب را در پی دارد. نظام مغزی فرد دوسوگرا، به دلیل حساسیت بالا نسبت به تهدید و حساسیت پایین نسبت به پاداش، حتی در سطح آگاهانه، شرایط و محیط را خطرناک و تهدیدکننده و عاری از هرگونه پاداش ارزیابی می‌کند. فرد در این شرایط از ابراز احساسات مثبت و منفی خود مطمئن نیست و آن را خطرناک به حساب می‌آورد و در نهایت به دلیل حساسیت بالا به تهدید هیجانات خود را مهار میکند. از سوی دیگر، چنانچه افسردگی و اضطراب به شدیدترین سطح خود برسد، ممکن است بیمار توانایی واکنش هیجانی مناسب را از دست داده یا بیش از حد انتظار، تحریک پذیر گردد و این حالت به دوسوگرایی در ابراز هیجانات منجر شود (۸). دیگر یافته این پژوهش نشان داد که بین بازداری رفتاری با شدت اضطراب در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی رابطه معنی داری وجود دارد. نتایج این پژوهش با سایر مطالعات ملیک، شارپ و آلفانو (۱۰) و جکسون (۱۱) همخوان بود.

در تبیین این یافته می‌توان گفت سالمندان با سطح بالای بازداری رفتاری، به دلیل حساسیت بیش از حد نسبت به محرک‌های محیطی، تمایل شدیدی به اجتناب از موقعیت‌های جدید یا چالش‌برانگیز دارند. در دوران سالمندی، که فرد با کاهش تدریجی منابع شناختی و جسمی روبروست، این الگوی رفتاری به عنوان یک مکانیزم

دارای اختلالات اضطرابی باید احتیاط صورت گیرد. در پژوهش حاضر از ابزارهای خودگزارش دهی استفاده شد، ممکن است افراد در ابراز مشکلات خود و پاسخ به پرسشنامه ها صداقت و دقت کامل را به خرج نداده باشند. با توجه به نتایج این مطالعه پیشنهاد می شود، پژوهش های مختلف در جمعیت های مختلف (سنی، تحصیلی و...) انجام شود. یافته های به دست آمده میتواند در حوزه تشخیص و درمان اختلال های روانشناختی فواید قابل توجهی داشته باشد. شناسایی نظام های زیستشناختی میتواند به متخصصان کمک کند تا با توجه به این آمادگیها، عوامل خطر ساز و نگهدارنده را شناسایی و مداخله خویش را با توجه به ویژگیهای زیست شناختی مراجعان طرح ریزی کنند تا به طور بهینه از آن سود ببرند.

نتیجه گیری

با توجه به این که بین دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری با شدت اضطراب در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی رابطه وجود دارد به درمانگران بالینی توصیه می شود که در درمان های روانشناختی که در مورد سالمندان مبتلا به اختلالات اضطرابی به کار می برند، در وهله اول متغیرهای مهم دوسوگرایی در ابراز هیجان و بازداری رفتاری را مورد بررسی و سنجش قرار دهند و نقش مهم متغیرهای واسطه ای را در نظر بگیرند.

سیاسکزاری

این مقاله برگرفته از رساله دکترای نویسنده اول و دارای کد اخلاق IR.IAU.KERMAN.REC.1402.096 از دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان است. بدین وسیله نویسندگان از کلیه ی شرکت کنندگان در این پژوهش و تمام کسانی که به نحوی مؤثر در انجام این پژوهش همکاری کردند، تقدیر و تشکر می کنند.

تضاد منافع

هیچ گونه تضاد منافی برای نویسندگان این مقاله وجود ندارد.

دفاعی ناکارآمد، موجب محدود شدن تعاملات و تشدید علائم اضطرابی می گردد. در واقع، این سبک رفتاری باعث می شود سالمند در مواجهه با اختلالات اضطرابی، به جای انطباق، به سمت انزوای بیشتر سوق پیدا کند که این خود به چرخه باطلی از ترس و ناامنی دامن می زند. بنابراین، تبیین این رابطه نشان می دهد که بازداری رفتاری در این دوره، عاملی فرساینده است که انعطاف پذیری روان شناختی فرد را کاهش داده و شدت اضطراب را به طور مزمن حفظ می کند (۱۰). همچنین سالمندانی که فعالیت بازداری رفتاری بالایی دارند بیشتر تحت تأثیر اجتناب و اضطراب قرار می گیرند. افراد مضطرب ممکن است مدت ها قبل از یک موقعیت پیشرو، پیش بینی اضطراب را آغاز کنند و با ورد به این وضعیت این اضطراب به اوج خواهد رسید. این افراد دارای یک سوگیری توجه برای اطلاعات مربوط به تهدید هستند که این سوگیری نیز در تداوم اضطراب نقش دارد. این در حالی است که سیستم بازداری رفتاری نیز یک سیستم مقایسه گر است، یعنی سیستمی که لحظه به لحظه رویداد احتمالی بعدی را پیش بینی و این پیش بینی را با رویداد واقعی مقایسه می کنند اگر بین پیش بینی و حالت واقعی عدم توافق باشد برنامه حرکتی جاری را متوقف می سازند. بروندهای بازداری رفتاری را پدید می آورد تا اطلاعات بیشتری را دریافت کند و مشکلی را که موجب اختلال در این برنامه شده را حل نماید (۱۱). در دوره سالمندی بازداری رفتاری فقط یک الگوی شخصیتی نیست، بلکه می تواند به دلیل نگرانی از افت عملکرد، ترس از بیماری، و کاهش اعتماد به نفس، شدت اضطراب را بیشتر کند. این حالت باعث می شود سالمند کمتر در فعالیت های اجتماعی و روزمره شرکت کند و همین کاهش تعامل، احساس تنهایی و ناامنی روانی را تشدید می کند. در نتیجه، هرچه بازداری رفتاری در سالمندان دارای اختلالات اضطرابی بیشتر باشد، احتمال تداوم و شدت یافتن اضطراب نیز بالاتر می رود (۶).

از محدودیت های این مطالعه می توان اشاره کرد نمونه ها سالمندان دارای اختلالات اضطرابی شهر کرمان بودند که در تعمیم نتایج به کل کشور یا کل افراد

References

1. Javaid SF, Hashim IJ, Hashim MJ, Stip E, Samad MA, Ahbabi AA. Epidemiology of anxiety disorders: global burden and sociodemographic associations. *Middle East Current Psychiatry*. 2023 May 26;30(1):44-56. <https://doi.org/10.1186/s43045-023-00315-3>
2. Chen Y, Liu C, Xin F, Zou H, Huang Y, Wang J, Dai J, Zou Z, Ferraro S, Kendrick KM, Zhou B. Opposing and emotion-specific associations between frontal activation with depression and anxiety symptoms during facial emotion processing in generalized anxiety and depression. *Progress in Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry*. 2023 Apr 20;123:110716. <https://doi.org/10.1016/j.pnpbp.2023.110716>
3. Bashiri Nejadian A, Bayazi MH, Johari Fard R, Rajaei AR. The relationship between ambivalence over emotional expression and health-related quality of life and adherence to treatment in cancer older: The mediating role of depression and social support: A descriptive study. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. 2021 May 10;20(2):163-86. <https://doi.org/10.52547/jrums.20.2.163>
4. Ruan QN, Chen YH, Yan WJ. A network analysis of difficulties in emotion regulation, anxiety, and depression for adolescents in clinical settings. *Child and adolescent psychiatry and mental health*. 2023 Feb 22;17(1):29. <https://doi.org/10.1186/s13034-023-00574-2>
5. Mahmoud Alilou M, Pak R, Joorbonyaan A, Lamei B. Behavioral inhibition system and severity of social anxiety disorder symptoms: The mediating role of perfectionism, and negative affect. *Journal of Modern Psychological Researches*. 2021 Sep 22;16(62):209-23.
6. Ito R, Kobayashi N, Yokoyama S, Irino H, Takebayashi Y, Suzuki SI. Interaction effects of behavioral inhibition system/behavioral activation system and cost/probability biases on social anxiety. *Frontiers in Psychology*. 2019 Nov 15;10:2536. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02536>
7. Fox NA, Zeytinoglu S, Valadez EA, Buzzell GA, Morales S, Henderson HA. Annual Research Review: Developmental pathways linking early behavioral inhibition to later anxiety. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 2023; 64(4):537-61.
8. Alavi K, Asghari Moghadam MA, Rahiminejad A, Farahani H, Allame Z. Relationship between ambivalence over emotional expression and depression: The intermediary role of interpersonal problems. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*. 2016 Sep 22;11(41):27-36.
9. King LA, Emmons RA. Conflict over emotional expression: Psychological and physical Correlates. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2010; ;58(5):864-76. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.58.5.864>
10. Mellick W, Sharp C, Alfano C. The role of BIS/BAS in the vulnerability for depression in adolescent girls. *Personality and Individual Differences*. 2014 Oct 1;69:17-21. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.05.003>
11. Jackson CJ. Gray's reinforcement sensitivity theory: A psychometric critique. *Personality and Individual Differences*. 2003 Feb 1;34(3):533-44. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(02\)00305-7](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(02)00305-7)
12. Beck AT, Steer RA. *Manual for the Beck anxiety inventory*. San Antonio, TX: Psychological Corporation. 1990.
13. Ajourloo Z, Moghadasin M, Hasani J. Structural relation between depression and anxiety with symptoms of ADHD in adulthood: mediation of emotion regulation and deficit in types of cognitive attention. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry* 2021; 8 (2) :125-142. <https://doi.org/10.32598/shenakht.8.2.125>
14. King LA, Emmons RA. Conflict over emotional expression: psychological and physical correlates. *Journal of personality and social psychology*. 1990 May;58(5):864-79. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.58.5.864>
15. Carver CS, White TL. Behavioral inhibition, behavioral activation, and affective responses to impending reward and punishment: the BIS/BAS scales. *Journal of personality and social psychology*. 1994 Aug;67(2):319-29. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.67.2.319>
16. Alizadeh L. Relationship between Brain/Behavioral System, Impulsive and Delay Discounting, with High-Risk Behaviors in Adolescence: The Mediation of Emotion Dysregulation. *Educational Psychology*. 2023;19(68):26-45.